PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto III - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST petek, 17. oktobra 1947 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 722

"TEDEN DEMOKRATIČNEGA TISKA STO-ja"

Ponovno opozarjamo vse naše čitatelje na natečaj za dve črtici, en spominski zapis, eno novelo iz partizanskih borb in eno pesem s poljubno vsebino, ki ga je razpisal Prireditveni odbor za «Teden demokratičnega tiska STO-ja», ki bo od 1. do 9. novembra t. l. — Rokopise na naslov: Uprava revije «Donne» — ul. Machiavelli 13 — Trst — najkasneje do 25. oktobra t. l.

CLAYTON NAPOVEDUJE KRIZO v Severni Ameriki in Zapadni Evropi

Zapadne evropske države bodo v kratkem podvržene novemu pritisku, obljubljena „pomoč" pa je še daleč

Washington, 16. — Claytonov odstop v sedanjem trenutku je prosvetil politične kroge in tisk ZDA. V tem odstopu vidijo krizo, ki zadene ne samo vladne kroge, marveč vso ameriško imperialistično politiko. Clayton je predstavljal tudi stališče ameriškega zunanjega ministrstva glede trgovinske politike z inozemstvom. Kljub sklicevanju na družinske razloge se na splošno smatra, da je moral biti vzrok Claytonovi demisiji nasprotje obstoječe med njim in Marshallom.

Pariški tisk komentira dogodek v tem smislu, da je Clayton odobril poročilo 16 držav, da pa je bilo to poročilo sprejeto v Washingtonu zelo hladno. To dokazuje, da je bilo njegovo gledanje na načrt za pomoč Evropi drugačno od Marshallovega. Ne glede na morebitni nesporazum med voditelji ameriške politike smatrajo francoski krogi, da se ZDA ne bodo odpovedale politiki, ki so jo že vpeljale in ki jo smatrajo za potrebno.

William Clayton, bivši ameriški podtajnik za gospodarstvo, je na tiskovni konferenci izjavil, da bo po njegovem mnenju v najbližji bodočnosti nastopila v ZDA resna gospodarska kriza. Glede Marshallovega načrta in mednarodne organizacije trgovine je Clayton pripomnil, da to treba še več desetletij, če ne več generacij za gospodarsko obnovo sveta.

Clayton je še dostavil, da je v interesu samih ZDA, da čimbolj pripomorejo za obnovo Evrope, ako nočejo biti priča gospodarskega poloma, ki bo postal resna nevarnost tudi za ameriško poluto. Končno je Clayton dejal, da bi kapitalisti lahko izvršili v Evropi važne investicije, če bi imeli jamstvo, da se bo v prihodnjih 15 ali 20 letih obdržalo načelo zasebne inicjative.

V zvezi z odločitvijo Washingtona, da je poročilo pariške konference šestnajstih pomajkljivo in da se bo konferenca v Parizu morala ponovno sestati, pише list «Economist», da bo moralo biti poročilo, ki ga je izdelalo 16 evropskih držav, ponovno pregledano in sicer ne samo iz številčno-tehničnega stališča, temveč se bo moralo ozrati zlasti na to, koliko so ZDA zmožne dati Evropi in koliko ji nameravajo pomagati. Na ta način je treba pričakovati praktično izvedbo Marshallovega načrta glede pomoči Evropi šele v maju ali juniju prih. leta.

List nadaljuje, da nameravajo predlagati Američani popravke in brez dvoma bodo evropske vlade v kratkem podvržene pritisku na vseh področjih svojega delovanja. Sprejeti bodo morale nasvete, priporočila in navodila. Od evropskih vlad bodo zahtevale ZDA vsa mogoča jamstva, naložile jim bodo nadzorstvo ameriških izvedencev, ki bodo odločali o uporabi dovoljene pomoči. Seveda bodo ZDA predlagale tudi spremembe političnega značaja v njihovih vladah in zahtevale, da se v svojih gospodarskih načrtih odrečejo nacionalizaciji. List zaključuje, da bodo to pogoji za ameriško pomoč Evropi.

«Daily Worker» objavlja članek o novem načinu propagande Wall Streeta in ameriškega zakladnega ministrstva. Tamkajšnji tisk, tako piše «Daily Worker», je na pobudo državnega podtajnika za gospodarstvo Lovetta naenkrat začel pisati, da je evropsko zapadno gospodarstvo na robu propada, in da bo Anglija zaprosila za novo posojilo 250 milijonov šterlingov. Angleško zakladno ministrstvo je zanikalo to vest. Tako vidimo, da je ameriško pobudo za medsebojno pomoč smatrati samo kot vodo na mlin, ki naj dela propagando za Marshallov načrt. Po drugi strani ima Lovettova propaganda panike dva cilja:

Prvi bi bil ta: ustvariti takšno ozračje, da bi Anglija sprejela vse pogoje, narekovane od ZDA pri dovolitvi «pomoči» za «rešitev» dežele pred grozečo katastrofo. Drugi cilj pa bi bil: postaviti čimprej pogoje za posojila v dolarjih, v zlatu in blagu, vzdrževati nekatere evropske vlade in držati na ta način njihove dežele v mejah Marshallovega načrta.

Imenovani list zaključuje, da je ameriški republikanski senator Bender ostro protestiral proti takšnemu ameriškemu vmešavanju v notranje zadeve tujih držav in obtožil vlado, da povzroča svetovno krizo.

ZDA dajejo zaščito slovaškim izdajalcem

Praga, 16. — ČTK se sklicuje na poročilo ženevskega lista «Voix Ouvrière», ki poroča, da je ameriška vlada dala dovoljenje za bivanje v ZDA slovaškemu izdajalcu dr. Durčankemu, ki je glavni krivec pri protidržavni zaroti, ki so jo pred kratkim odkrili na Slovaškem. S tem, pravi poročilo agencije, daje ameriška vlada Durčanskemu in drugim elementom iste vrste možnost, da organizirajo v ZDA zarote proti miru v Srednji Evropi.

Šovinistične manifestacije Nemcev na Koroškem

Ljubljana, 16. — Od 10. do 12. oktobra so bile po vsej Koroški «plebiscitarne manifestacije» ob obletnici priključitve Koroške k Avstriji leta 1919.

Na raznih manifestacijah so šovinisti pnovno pokazali v svojih govorih svoje stoletno sovraštvo proti koroškim Slovencem, ki ne zahtevajo drugega nego osvoboditev od tisočletnega jarma nemških zavojevalcev. Posebno aktivni so bili na teh manifestacijah člani hitlerjevske organizacije «Werwolf».

Slovanski narodi bodo preprečili načrte ameriških imperialistov

Sofija, 16. (Tanjug) — *Včeraj je začel v Sofiji zasedati razširjeni plenum vseslovanskega odbora. Pred otvoritvijo je predsednik general Božidar Maslarič poudaril, da slovanski narodi ne bodo dovolili ameriškim imperialistom, da bi nasilili svojo požrešnost na račun slovanskih narodov.*

Vseslovanski odbor, je dejal Maslarič, ne more iti mimo dogodkov, ki resno ogrožajo interese slovanskih narodov. Pri vseh naših sklepih moramo imeti pred očmi mobilizacijo slovanske javnosti, da tako paraliziramo načrte ameriških imperialistov in njihovih satelitov.

Politika francoskih socialistov sliči pogubni De Gaulovi politiki

Stavka pomorščakov se je razširila - Tudi Bidault brani „italijanstvo" Trsta

Pariz, 16. — Stavka pomorščakov se je razširila skoro na vsa francoska pristanišča. V Le Havru je imobilizirani 13 parobrodov, ker je stopilo v stavko 2800 pomorščakov in oficirjev. V Cherbourgu ni bila v prometu nobena ladja. V Lorientu so stavkale posadke ladij majhne nosilnosti. Nasprotno so v Pallicu prenehali delo vsi pomorščaki. Prav tako vlada popolna stavka pomorščakov v Alžiru.

Na podzemeljski železnici je avtonomni sindikat sklenil, da bo pričel zopet z delom, medtem ko je stavkovni odbor glavne zveze dela vztrajal na svojem stališču glede nadaljevanja stavke. V znak protesta so napovedali 24-urno stavko pariški šoferji.

«Humanité» priobčuje članek, v katerem kritizira Bluma ter ga obtožuje, da je v službi ameriškega ekspanzionizma. O zadržanju socialistov poudarja, da je značilno in poučljivo dejstvo, da se je vodstvo socialistične stranke pridružilo ob priliki skupne izjave 9 evropskih komunističnih strank, ki so se sestale v Varšavi, glasovom in mnenju Trumana. V tem trenutku je pokazal Blum, da je glasnik ameriških kapitalistov in finančnikov v Franciji. Tudi odločitev, da se je Francija odpovedala nemškim reparacijam in da ne soglaša s ustanovitvijo mednarodnega nadzorstva za Porurje, nosi pečat socialistov. Članek zaključuje, da Blum sicer zatrjuje, da predstavlja vse to politiko francoske socialistične stranke, vendar je treba dodati, da je ta politika čudno podobna De Gaullovi.

Bidault je na tiskovni konferenci odgovoril novinarjem na razna vprašanja. Glede ameriške pomoči je izjavil, da bodo ZDA še pred izvedbo Marshallovega načrta upoštevale francoske potrebe. O Nemčiji je dejal, da ne obstoji načrt, na podlagi katerega bi se obnova Nemčije izvršila pred obnovo ostale Evrope. Na vprašanje, kaj misli o položaju Trsta, je dejal: «Smatram kot nevzdržno celo vrsto ukrepov, ki so bili podvzeti na škodo italijanskih interesov.»

Nadalje je izjavil, da bo poslala Francija Sovjetski zvezi za žito industrijske izdelke. Pri tem je Bidault pripomnil, da Francija ni mogla dobiti žita od Argentinije. Povedal je tudi, da so ugodno zaključena pogajanja s Poljsko in Češkoslovaško za sklenitev pakta o medsebojni pomoči.

Bidault čaka navodila

Praga, 16. — Mladinsko glasilo «Mlada fronta» objavlja vest iz Pariza, da je francoski zunanji minister zanikal vesti lista «Paris Soir», ki je trdil, da so se pogajanja za prijateljsko pogodbo med Francijo z ene strani ter Poljsko in ČSR z druge strani nenadoma prekinila.

Predstavnik francoskega zunanjega ministrstva je izjavil, da se pogajanja nadaljujejo in da je verjetno, da bodo čez kak teden objavili uradno izjavo.

Češkoslovaški in poljski uradni krogi izjavljajo, da so že pred meseci poslali v Pariz osnutke teh pogodb. Od takrat je francosko zunanje ministrstvo odgovorilo na razna vprašanja ČSR in Poljske.

V diplomatičnih krogih so mnenja, da ni Bidault mogel še zvedeti za mnenje ZDA glede teh pogodb, kar pomeni z drugo besedo, da ni dobil še navodil.

Možnost preosnove italijanske vlade

Rim, 16. — V razgovoru z dopisnikom lista «Messaggero» je De Gasperi izjavil, da po nedeljskih volitvah v Rim ni izključena preosnova vlade, da pa to vprašanje ni nujno. De Gasperi je pripomnil, da so sedaj končno opustili formulo treh strank, ker da ne odgovarja več sedanjim potrebam.

De Gasperi je tudi dejal, da je trditev o ameriškem vmešavanju v italijanske notranje zadeve «plod fantazije» in da je treba vladi priznati, da se trudi, da v državi prepreči glad in nadaljuje šele začeto obnovo.

Proglas italijanskih socialistov

Rim, 16. — Vodstvo italijanske socialistične stranke, ki se je sestalo v dnevih od 14. do 16. t. m., je izglasovalo posebno spomenico, v kateri je zavzelo stališče o sedanjem političnem položaju v Italiji. Spomenica omenja, da je neznatna večina v konstituanti dala zaupanje vladi razdora, inflacije in draginje; vladi, ki je dopustila na predvečer občinskih volitev v Rimu izzivanja, ki napihujejo javno mnenje z izmišljenimi poročili o komintern in ki s pomočjo visokih vatikanskih krogov ter z govori vladnega predsednika napoveduje demokratičnim množicam svето vojno. Nadalje ugotavlja spomenica, da se opažajo znamenja desničarske ofenzive pod vodstvom velikega kapitala z načrtom, da bi napravila zmedo v ljudskem gibanju.

Končno poudarja resolucija, da je Trumanova doktrina vmeševanje v Sredozemlje osredotočila vso podporo v korist fašistične reakcije v Grčiji in Španiji in da razteguje svojo senco tudi na Marshallov načrt, ki je zašel v krizo, predno je začel obstojati. Vsi ti načrti nimajo namena pravične razdelitve sredstev in zalog, ki so uspeh dela, temveč zagotoviti kapitalizmu nadaljnji razmah.

Spomenica omenja varšavsko resolucijo, ki je pravilno označila Saragatovo skupino, da je socialistična samo po imenu. Demokratične množice se morajo pripraviti na prve redne parlamentarne volitve. S tem v zvezi apelirajo socialisti na sporazum in sodelovanje vseh levic, da uspejo v borbi proti fašizmu.

Canterburyjski nadškof o verski svobodi v FLRJ in Poljski

Praga, 16. — Canterburyjskemu nadškofu dr. Hewletu Johnsonu so podelili častni doktorat na evangeljski teološki fakulteti «Jan Hus». Slovesnosti so prisostvovali člani češkoslovaške vlade in druge politične osebnosti.

Med svojim bivanjem na Poljskem je dr. Johnson obiskal tudi zapadne dele Poljske in izjavil, da so uspehi, ki jih je Poljska dosegla po osvoboditvi, najboljši dokaz, da je država na prav. poti.

Glede verske strpnosti je dr. Johnson dejal: Prepričan sem, da je na Poljskem kakor v Jugoslaviji popolna verska svoboda in enakopravnost za vse cerkve.

Madžarska delegacija odpotovala iz Beograda

Beograd, 16. — Po treh dneh bivanja v Beogradu je madžarski ministrski predsednik Lajos Dinnyes skupno z ostalimi člani delegacije odpotoval v Budimpešto. Na postaji jih je pozdravil tudi maršal Tito.

Dogovor o kulturnem sodelovanju z Jugoslavijo, je dejal Dinnyes, je velike važnosti, ker jamči prijateljsko sodelovanje. Ta dogovor je bil mogoč predvsem zaradi tega, ker je bila ob strani Sovjetske zveze Jugoslavija prva, ki je v najtežjih dneh vojne pomagala Madžarski in ji nudila tudi politično in gospodarsko pomoč po vojni. Dinnyes je nato poudaril, da želi Madžarska skleniti kulturne gospodarske dogovore tudi z drugimi demokratičnimi državami.

Demontiranje nemške vojne industrije

V anglo-ameriški coni bo demontirano 50% določene industrije

Berlin, 16. — V Berlinu so objavili danes končni seznam tovarn iz anglo-ameriške cone, ki bodo demontirane. Seznam vsebuje 682 tovarn, od katerih je 302 obratov vojne industrije. General Robertson, angleški vojaški poveljnik je na konferenci tiska izjavil, da je navedeno število za 50% nižje, kakor pa je bilo predvideno na podlagi dogovora 4 velesil, kjer je bilo določenih za demontiranje 1636 tovarn. Od gorinavedenih 682 tovarn je 496 obratov v angleških in 186 obratov v ameriški coni. Od 302 vojnih obratov pa je 198 v angleških in 104 v ameriški coni.

Robertson je nadalje sporočil, da bodo navedene tovarne razdeljene med zavezniške države. Sovjetska zveza in Poljska bodo prejele 25%, ostanek bo pripadal ostalim zaveznikom. Končno je Robertson pripomnil, da so zavezniki odločeni, znižati čimbolj nemško vojno silo in doprinesti, da bo Nemčija povrnila vsaj del škode, ki jo je povzročila zaveznikom.

Voditelj ameriške vojaške gospodarske uprave Wilkinson pa je pri tej priliki izjavil, da se sedaj demontirane tovarne ne smejo smatrati kot reparacije, ker se poškodbe, ki jih je povzročila Nemčija ne dajo preceniti.

ZDA hočejo zavlačati v OZN

Lake Success, 16. — Kanadska delegacija je predložila poseben načrt s popravki ameriškega predloga komisiji za Palestino za ustanovitev pododbora, ki naj bi mu bila poverjena naloga razdelitve Palestine v dve samostojni državi. Kanadska delegacija je mnenja, naj bi ta pododbor bil tudi pooblaščen, preučiti vprašanje uprave Palestine v prehodni dobi.

Angleški delegat Jones je v komisiji za Palestino izjavil, da Anglija ne bo sprejela morebitne naloge, da bi morala izvesti sama sklepe OZN glede Palestine.

Argentinija je podala izjavo, da je proti delitvi Palestine v dve samostojni državi in proti ustanovitvi zvezne palestinske države.

Egiptski delegat pa je predlagal, naj se glavna skupščina posvetuje z mednarodnim sodiščem.

V politični komisiji se je Poljska protivila ustanovitvi «majhne glavne skupščine». Njen delegat Modzelewski je očital ZDA, da hoče uvesti «ameriški mir», namesto «mir OZN» in da pripravlja novo vojno s tem, ko ruši načelo enoglasnosti, od katerega zavisi obstoj OZN. Njegovim izvajanjem se je pridružil tudi beloruski delegat.

Tisk se bavi s stališčem Sovjetske zveze, na podlagi katerega odklanja ustanovitev «majhne glavne skupščine». Današnja «Humanité» priobčuje članek, v katerem obtožuje ZDA, da hočejo z ustanovitvijo «majhne glavne skupščine» zavladati v OZN. List ugotavlja, da bi ustanovitev tega organa ne upoštevala načela enoglasnosti velikih sil, ki predstavlja podlago sodelovanja OZN. Ameriški predlog hoče s tem samo zatreti svobodno razpravljanje na mednarodnih konferencah in spremeniti mednarodne organe v orodje, ki naj služi samo ZDA. Končno kritizira «Humanité» stališče francoske delegacije.

Atentat na Attleea?

London, 17. (AFP) — *Na nekem oknu Downing Streeta so našli v poročevalskem uradu angleškega parlamenta blizu sobe predsednika vlade Attleeja škatlo napolnjeno z sivim prahom, ki jo je baje napravil neki dilettant, da bi povzročil atentat. Scotland Yard še ni našel nobenega sledu za krivcem.*

V ZLATO KNJIGO BORBE TRŽAŠKIH ANTIFAŠISTOV

Obsodili so tovariše iz ladjedelnic

Pet tovarišev obsojenih na kazni od enega do dvanajst mesecev, štirje pa so oproščeni

Režiserji so včeraj spremenili sodnijsko palačo v utrjeno postojanko. (S puškami oboroženi policaji so mrgoleli že v vrži palače). Se več pa jih je bilo na hodniku, kjer se je vršila razprava. Seveda riso pozabili ob vhodu v dvorano pretipati od nog do glave občinstvo, ki je popolnoma napolnilo sodno dvorano. Ob 9.30 je stopil v dvorano predsednik sodišča major Mac Holm. Preden je še izrekel svoj pravdorek je imel še krajši juridičen govor, v katerem je povedal, da se ne strinja z opombo odvetnika Tončiča, ki je zadnjič opozoril, da sedaj po ratifikaciji mirovne pogodbe to vojaško sodišče ni pristojno, da bi sodilo civilistom. Takoj za tem pa je predsednik kronološko omenil dogodke 15.. 16. in 17. septembra t. l. Medtem ko so se tedaj v Trstu pripetili incidenti, v Furlaniji, kjer je on prisostvoval predaji oblasti s strani Angloameričanov italijanskim oblastem so se narodne svečanosti zaključile brez incidentov. Seveda bo to najbrže strogo osebno mnenje g. predsednika, kajti resnica, za katero so zvedeli celo v rimskem parlamentu je pač ta, da so fašistične bande s tihim pristankom Angloameričanov in italijanskih civilnih in vojaških oblasti svobodno izvajale svoj teror nad demokratičnimi Slovenci in Italijani, za katerega pa do sedaj niso dale še nobenega odgovora. Morda pa smatra predsednik za Furlanijo, kjer so se narodne manifestacije mirno zaključile, oni del Furlanije okrog reke Piave in Tilmenta.

Nato pa je prebral svoj pravdorek.

Pravdorek

Tov. Dapretto je bil obtožen, da je razširjal «netočne» vesti o incidentih v mestu, ki naj bi se zgodili 15. septembra zjutraj in da je pozval delavce, naj zapuste delo in naj gredo v mesto. Najbrže so gospode sodišča onega dne mirno spali, da niso videli fašističnih band, kako so napadale meščane. Pri čitanju tega drugega dela obtožnice pa je predsednik sporočil, da je imela policija 15. septembra že itak opravka v mestu, kaj ko bi še prišli delavci, ki jih je pozival Dapretto. Rezultati policijskega dela so pač ti, da so fašisti metali bombe in ubili dve osebi poleg tega pa nešteto drugih ranili.

Vendar pa je sodišče tov. Dapretta oprostilo obeh obtožb. Tov. Luca je sodišče spoznalo za krivega, ker je baje bil med skupino delavcev, ki so iz ladjedelnic izgnale stavkokaza Michelazzija in ker je s pestjo udaril stavkokaza Privileggija. Polli je bil prav tako spoznan za krivega, ker je baje bil soudeležen pri skupini, ki je izgnala iz ladjedelnic stavkokaza Privileggija in ker je udaril Ferraresija, ker mu je ta grozil z žepnim nožem. Albertinija je sodišče oprostilo obtožbe. Bonettija ki so ga SS-ovci za časa nacistične okupacije odpeljali v Buchenwald, ker je bil član ilegalne skupine «Libera Italia», je sodišče spoznalo za krivega, češ da je 16. septembra vodil po tovarni skupino delavcev in grozil stavkokazom. Vendar pa je sodišče najbrže iz humorja za tov. priznalo olajševalno okoliščino to, da se je kot pohabljenec vrnil iz Buchenwalda. Zanolina je sodišče oprostilo obtožbe, prav tako tov. Riga. Menetta je sodišče spoznalo prav tako za krivega, ker je baje sodeloval pri skupini, ki je napadla nekega pripadnika DZ. Ker pa g. predsednik v dveh dneh ni utegnil preštudirati ali so vsi obtoženi tovariši krivi ali ne, je izpustil iz pravdoreka tov. Turkovića, za katerega je omenil, da je «poseben slučaj». Zaradi tega je zaprosil polurno odmora preden izreče pravdorek.

Fašistične bande na sodišču

Med tem časom, ko je g. predsednik študiral «slučaj» Turkovića, so se po sodišču valjale bande neofašistov, katerim je stal na čelu znani bandit Castro. Seveda jih policija z inšpektorjem Marconom ni opazila, oziroma je hlinila, da jih ne opazi, dasi so se nekateri med njimi prav sumljivo vedli in so postajali in prisluškovali ob skupinah delavcev kaj so se pogovarjali. Nasprotno, bandit Castro se je celo mirno pogovarjal z gospodi policaji. Po encurnem premoru, je g. predsednik preštudiral «poseben slučaj» tov. Turkovića. Njega je sodišče spoznalo za krivega, ker je zagrešil nekaj groznega. 17. septembra zjutraj ko je ravnateljstvo zaprlo ladjedelnice je imel krajši nagovor na zbrane delavce, v katerem je omenil, da hoče kapitalizem izstradati delavstvo, da bo borba še huda in da bodo še žrtve. Celo o požigu je baje grozil. Samo v pomanjkanju argumentov se predsednik ni natančneje dotaknil tega. Najbrže so za g. predsednika in sploh za vse sodišče te besede izzivanje in pozivanje k nemirom. S tem «slučajem» je predsednik končal svoj govor, v katerem je na vse načine skušal očrniti Turkovića. Medtem ko se je odvetnik Tončič odrekel, da bi zaprosil omiljenje kazni, sta odvetnika Ferluga in Baša poklicala še nekaj prič, ki so osvetlile preteklost obtoženih tovarišev. Priča Aminta Galiardo je povedal, da so badoljevci hotali že 25. julija 1943. ustreliti Polllja, ker so ga obtožili, da je kriv vse teistne stavke v ladjedelnicah.

Nato je Bonetti povedal svoj življenjepis od 1940. leta do konca vojne. Že takoj na začetku vojne, je stopil v ilegalno organizacijo v ladjedelnicah, ki je sabotirala delo v tovarni. Pripadal ilegalnemu gibanju «Libera Italia». Septembra 1944. so mu Nemci prišli na sled. SS-ovci so ga aretirali, in ga odpeljali v bunker, od tod pa v Nemčijo. (Trpljenje pa je bilo nepopisno. V tovornem vagonu jih je bilo 40. Zaprti so bili pet dni in pet noči). V taborišču pa je bil ranjen, ob letalskem napadu Anglo-američanov. Menetto pa je bil že 1937. leta zaprt, ker se je udeležil pogreba antifašista, ki so ga fašistični razbojniki ustrelili v Miljah. Za tem je odvetnik Ferluga popolnoma pravilno omenil, da so vsi tovariši, katerim sodišče očita prekrške, antifašisti že iz časov fašizma, tedaj ko se je za antifastično delovanje plačevalo z življenjem. 15. pa so se v mestu dogodili incidenti, ki so jih povzročile fašistične bande, ki so imele neavtorizirane manifestacije. Krivce teh napadov pa oblasti še dosedaj niso aretirale in kaznovale. Prav s tega stališča mora sodišče upoštevati, reakcijo delavcev v ladjedelnici. Z odvetnikom Bašo sta predlagala sodišču, naj bodo kazni omiljene in sorazmerne z dejanji.

Popoldanska razprava

Popoldne je g. predsednik izrekel obsodbo nad ostalimi tovariši, katere je sodišče na svoj način spoznalo za krive. Najprvo je očital tov. Turkoviću, da je malce nevarno govoriti delavcem dva dni po 15. septembru. Za g. predsednika ni Turkovič predsednik tovarniškega odbora, temveč vodja članov Enotnih sindikatov. Njegov govor 17. septembra je bil strašno nevaren, vendar pa je g. predsednik omenil, da za srečo ni izzval hudih nemirov. S tem priznanjem se strinjamo tudi mi. Najbrže provokaterji na šovinističnih neavtoriziranih manifestacijah niso s svojimi govori izzvali incidentov in umorov. Zato je sodišče Turkoviča obsodilo na 6 mesecev ječe. Tov. Luca je bil obsojen na 1 leto ječe, Polli na 9 mesecev. Bonetti na 6 mesecev ječe od treh tri pogojno, Menetto pa na 1 mesec.

S tem se je škandalozna razprava o ladjedelnicah Sv. Marka, katero je inscenirala tukajšnja anglo-ameriška okupacijska oblast s pomočjo najhujših sovražnikov delavskega razreda s pomočjo DZ, zaključila.

Iz komentarjev, ki smo jih slišali po izrečeni obsodbi povzemamo, da je delovno ljudstvo zapustilo sodno dvorano s prepričanjem, da v ono pravico, s katero anglo-ameriška okupacijska oblast daje banditu Cocnu za ročno bombo 6 dni zapora, mladoletnega kriminalca Fano pa celo izpusti na svobodo, ki oprošča kolaboracioniste, medtem ko obsoja na težke zaporne kazni antifašiste, ne morejo imeti zaupanja. Odločno so se izrekali, da se bodo strnjeno borili še naprej proti sovražnikom mirnega sožitja in bratstva obeh narodov, skratka proti slehernemu izpadu neofašistov.

Turško sodelovanje z grškimi monarhofašisti

Proces proti voditeljem EAM-a - Nove smrtne obsodbe

Atene, 16. — Včeraj so partizani pognali v zrak vlak na progi Demotika-Federjik. Razrušili so tudi most med Pythionom in Tyronom.

«Rizospastis» objavlja proglas vrhovne komande demokratične vojske na področju Evrosa glede ogrožanja zahodne Trakije od strani Turkov. Proglas pravi med drugim, da so Turki večkrat prekoračili grško-turško mejo. 28. septembra je neka turška patrulja prišla v vas Neadir in izročila poveljniku itosov orožje. Turki so prekoračili mejo tudi blizu kraja Sufla.

Iz Sofije poročajo, da je bolgarska vlada protestirala pri OZN zaradi novega obmejnega incidenta, ki se je pripetil 8. t. m. na področju Krumovgrad. Kakor je znano, so onega dne Grki streljali s strojnicami in puškami proti bolgarski obmejni stražnici oddaljeni poldrug km od vasi Gornje Lukovo.

List «Elefteria» poroča, da poročno sodišče v Ane pripravlja proces proti voditeljem EAM-a Parcalidesu in Kavrilidesu ter proti glavnemu tajniku grške komunistične stranke Zahariadesu, kakor tudi proti vsem članom glavnega odbora te stranke.

Iz Aten porčajo tudi, da so sodišča v Lamiji, Trikali in Atenah obsodila na smrt 6 partizanov.

V Romuniji so v dveh tednih nabrali kot pomoč za grško ljudstvo nad 2 milijona levov. Nabrali so tudi velike količine oblačil, zdravil in živeža. Uprava romunske demokratične družbe za pomoč grškemu ljudstvu je ob drugi obletnici osvoboditve Aten poslala gen. Markosu pozdravno brzojavko.

John Lodge je zaskrbljen zaradi Trsta...

Rim, 16. — John Lodge, ameriški republikanski poslanec in član komisije za zunanje zadeve, je dopisniku ANSE izjavil, da bo imel tržaški guverner težko nalogo in da so ZDA interesirane glede Trsta. Po njegovem mnenju bi umik angleško-ameriških čet utegnil kompromitirati svobodo STO-ja. Glede bivših italijanskih kolonij je Lodge pripomnil, da smatra njihovo ozemlje kot prostor za udejstvovanje italijanske delovne sile ter je podčrtal škodo, ki jo je Italiji povzročila izguba južne Istre, ker je dajala Italiji moko in premog.

VELIK USPEH JUGOSLAVIJE V TRSTU

Vtisi obiskovalcev jugoslovanskega dela razstave

Vse te dni je obisk tržaške razstave izredno obilen. Vsekakor pa vzbuja posebno pažnjo pri Tržačanih zlasti jugoslovanski del razstave. Veliko število (204) tvrdk, ki razstavljajo in pa obilica ter raznovrstnost proizvodov kakor tudi okusna priredba navdušujejo zlasti tržaške Slovence, pri Italijanih pa naravnost začudenje. Mnogi so bili namreč prepojeni z Jugoslaviji sovražno propagando, ki bruha nepreneho ma preko svojega šovinističnega tiska strup na vse, kar je jugoslovanskega, tako da so bili v resnici prepričani, da je nemogoče, da bi Jugoslavija proizvajala takšne produkte take kvalitete in v toliki meri, kakor je to pokazala ravno na sedanji tržaški razstavi.

Opazili smo pa, da so tisto stenо dela jugoslovanske izložbe, ki je bila na dan otvoritve razstave s papirjem prekrita, končno odkrili. Crtež prikazuje delo kmeta in delavca in ga je izdelal znani hrvatski umetnik Muhvič. Po drugi strani pa je «Consorzio agrario» na karti Italije prekril Julijsko krajino, ki jo je še v soboto pustil pod Italijo z velikim krogom, ki predstavlja Trst, misleč menda: «Popolnoma se pa le ne vdamo!».

Nas so to pot zanimali predvsem vtisi obiskovalcev razstave, ki so jih vpisovali v za to posebej priredjene knjige. Evo nekoliko mnenj o jugoslovanskem delu razstave.

Neki tržaški Slovenec je napisal:

«Vaša razstava je napravila na tržaško občinstvo — a posebno na Italijane — zelo ugoden vtis, ker se odlikuje po okusu in kvaliteti izloženih predmetov».

Neki tržaški Italijan pravi:

«Mislim, da so jugoslovanski razstavni prostori najboljša šola za tiste, ki še danes klevetajo in zaničujejo novo Jugoslavijo.» A drugi: «Zelo sem zadovoljen z razstavo». In tretji: «Zelo lepo in zanimivo». Četrti: «Izredno lepa razstava». Peti: «Cestitam industriji nove Jugoslavije».

Neki Italijan iz Milana pravi:

«Jugoslovanska razstava je v resnici zanimiva posebno za listega, ki — kakor jaz — ni poznal vaše države in njenih možnosti na vseh poljih aktivnosti. Opazil sem razne moderne industrijske proizvode, ki bodo brez dvoma vzbudili veliki interes pri italijanskih izvoznikih. Želim, da bosta naša in vaša vlada olajšale izmenjavo.»

Neki inženir iz Avstrije, direktor velikega izvoznega in uvoznega podjetja, piše v nemščini:

«Želim, da bi ta tako zelo okusno predstavljena in do podrobnosti skrbno pripravljena razstava jugoslovanskih izvoznih predmetov na tržaškem velesejmu prinesla spretnim in marljivim razstavljalcem zasluženi trgovski uspeh».

Neki italijanski obiskovalec pa pravi: «Pregledal sem zares veličastno razstavo, ki me je zelo navdušila. Veliko delo Jugoslavije me zelo veseli in sem prepričan z vso gotovostjo, da bo v bodočnosti zajelo vse dežele sveta».

Ne more se reči, kateri jugoslovanski oddelek razstave vzbuja večjo pozornost: če bi rekli, da so to lesni proizvodi bi delali krivico krznenim in usnenim produktom, zlasti pa usnjeni galanteriji, ki vzbuja predvsem pri ženskem spolu izredni interes. Če pa bi dali morda prednost izdelkom dekorativnih tkanin in pa krasnim ročnim torbicam ali pa mogoče velvour — klobukom in tuljcem iz škofjeloške tvornice klobukov, ki so vdrli globoko v kraljestvo samega «Borsalina», pa bi se morali skregati s tistimi, ki jim najbolj od vsega ugajata oddelka s tobačnimi produkti in s proizvodi sadja in prehrambene industrije, kjer so izložene najboljše vrste jabolk, tako da je neki Italijan v knjigi tega oddelka zapisal:

«Le cassette fan tanta gola!».

Povpraševanje po vseh izdelkih je ogromno. Zastopnik v nekem oddelku nam je izjavil, da bi lahko že prvi dan prodali v eni uri vse, kar je razstavljenega. Zato je mogoče najbolj zadel neki obiskovalec, ki je v nemščini napisal sledeče:

«Razstava je izredno bogata in na njej lahko vsak najde nekaj po svojem okusu!».

Naša tržaška mladina pa je izrazila svoje mnenje tako-le: «Krasna in okusna razstava! Vsa čast Jugoslovanom. Živel Tito! — Dve tržaški Slovenki».

Mi pa smo istega mnenja s tistim tovarišem, ki je svoje vzhičenje nad prelepo razstavo izrazil tako-le:

«Le naprej! — tako da bodo naši nasprotniki popokali od jeze!».

Kar je počenjal don Labor je kulturno kanibalstvo

Uredništvu Primorskega dnevnika!

Pravkar sem prejel, ne vem od koga, poslani izrezek iz dnevnika *«Il Giornale di Trieste»* z dne 6. oktobra. Članek z naslovom *«Violazione della più elementare giustizia»* vsebuje med drugim tudi napad na mojo osebo. Ta napad pravi v bistvu to-le: Obsodba dona Marcela Laborja je zločin. Povzročitelji te obsodbe pa je znani duhovnik Sček, ki je Laborju — katerega so oblastva obdolžila samo kopičenja in okvare raznih živil — sunil nož in ga po krivem obdolžil narodnega zatiranja slovanskih semeniščnikov v Kopru.

Ker, kakor čujem, *«Vita Nuova»* kot glasilo škofijske *Katoliške akcije*, ni popravilo tega krivičnega napada, vas prosim, da priobčite to-le pojasnilo:

1) «Giornale di Trieste» trdi, da je bil don Labor od oblastev obdolžen kopičenja in okvare živil, duhovnik Sček pa je dodal novo obdolžitev, narodno zatiranje.

Odgovarjam: To ni res. Menda uredniki imenovanega lista znajo čitati. V obtožnici proti donu Laborju je pisano: «Per aver dal 1940 in poi a Capodistria, quale direttore del seminario introdotto una disciplina di oppressione impedendo energicamente agli alunni sloveni e croati di fare uso della loro lingua materna, togliendo loro libri ed ogni altra possibilità di educarsi nella propria lingua.»

2) Iz navedenega članka sledi, da je bil don Labor obsojen na eno leto a bi ne bil toliko obsojen, če bi ne bil iznešen poleg okvare hrane argument o zatiranju Slovencev. To tudi ni res. Kajti dve nuni, ki sta bili z Laborjem soobtoženi samo zaradi okvare hrane, sta bili obsojeni prav tako na eno leto kakor don Labor.

3) Kaj sem prav za prav jaz storil vpričo javnega tožilca? Jaz sem storil to, kar mora storiti ne samo vsak kristjan, ampak vsak človek, ki kot pozvana priča priseže, da bo govoril samo resnico. Izjavil sem, da je don Labor prepovedal slovanskim gojencem občevanje v materinem jeziku ter sem navedel nekaj primerov tega zatiranja. To isto je pismeno izjavil tudi sam msgr. Santin, čigar pismo se je bralo pri razpravi, kjer je med drugim bilo rečeno, da morajo gojenci, ko so med počitkom zbrani, govoriti samo italijanski.

Pomaito pa, da sem bil jaz pozvan kot priča in sem povedal golo resnico. Škof pa spleh ni bil pozvan in je prostovoljno potrdil, da je Labor res tako delal, kakor se mu očita.

H konou pa meritorno besedo. Za krivice, ki jih je Labor delal, je bil malenkostno kaznovan, kajti Labor je že po moralki strašno grešil. Kar je delal, je greh proti pravičnosti, je greh proti ljubezni, je teptanje vsake elementarne civilizacije. Kar je počenjal, je kulturno kanibalstvo.

Izgovarjal se je, da je raznarodoval po škofovih navodilih. Toda to ne drži. Don Labor je kot duhovnik vedel, da če izda škof krivičen odlok, ga ni dolžan ubogati. Ne sme ga ubogati. Don Labor pozna sveto pismo, ki ukazuje: Obedire oportet Deo magis quam hominibus. (Actus apostolorum 5, 29). Treba Boga bolj ubogati kakor ljudi. Rajši se službi odpovedati.

*Iz vsega tega sledi, da je bil don

TRŽAŠKI DNEVNIK

Zapiski ob robu

Ob „sporočilu" VU

Včeraj smo s kratko notico vsled pomanjkanja prostora le mimogrede omenili, da je na britansko-ameriškem področju STO-ja prepovedana prodaja lista «L'Innocente», ki izhaja na Reki.

Vojaška uprava, ki je omenjeni odlok izdala, je to podprla navajajoč proglas št. 2 člen 3 ter paragrafa L in N, ki se glasita: «Vsaka oseba, ki objavi ali ima v svoji posesti kako tiskano ali pisano stvar, ki škoduje ali prezira britanske ali ameriške sile ali ki razširja kake govorice, katere naj razburjajo ali alarmirajo ljudstvo, se kaznuje z globo ali zaporom.»

«L'Innocente» je namreč glasom njihovega sporočila ta proglas prekršil.

Sporočilo nato, po ostrih besedah zaključuje, da «bodo oblasti poskrbele vse, da bodo zatrle vsako ogrožanje svobode, pa naj pride s kakršne koli strani.»

Ni nam do polemike ob tem «sporočilu» Zavezniške vojaške uprave, ko vemo, kaj je «L'Innocente» pisal.

Le nekaj bi radi vprašali: Kaj meni vojaška uprava o raznih listih tipa «Messaggero Veneto», «Voce libera», «Cittadella», «Il Merlo» et comp., ki grozeč slehernemu, ki ni njihovega mišljenja, predstavljajo tiste grupacije, iz katerih so izšli morilci Vrabčeve, razni Coeni itd.

Po vsem tem bi namreč morda ne bilo kakšnemu človeku, ki ne pozna razmer, ki vladajo pri nas, jasno, kdo je ogroženec in kdo dejansko ogroža.

Kaj vse sodi v Santinovo stolnico!

Poučno presenečenje so včeraj ob otvoritveni službi božji na začetku šolskega leta pripravili dobri pastirji okrog škofa Santina ali pa celo g. škof sam tržaškim srednješolcem v cerkvi Sv. Antona Novega. Dali so namreč svoji cerkveni apolitičnosti duška lažnim patriotskim čustvom in zasvirali na orglah «L'inno del Piave.

No, — nam je končno zaradi tiste pesmi vseeno, čeprav nima ničesar opraviti s Svobodnim tržaškim ozemljem in še manj, da jo svirajo na včerajšnji sličnih slovesnostih. Zdi se nam le, da poleg vseh teh razlogov ne spada v cerkev tudi zaradi tega, ker smo jo slišali peti navadno le nekaj minut preje, preden so eksplodirale bombe med našimi ljudmi.

Prekongresna konferenca SIAU v Kopru

V torek zvečer je imel tovariš Laurenti v veliki dvorani Ljudskega doma važno predkongresno konferenco. V svojem govoru je podčrtal razvojno pot naše borbe, ki je privedla med drugim tudi do ustanovitve SIAU. Na tem ozemlju je prevzela tako važno vlogo, da je njem vpliv segel tudi preko meja države. Spomnil se je tovariša Tomažiča, ki je že leta 1941 padel pod fašističnim svincem. SIAU je na tem ozemlju dobila značaj in izraz bratstva dveh ljudstev in njihove volje. Četudi so v bivši coni A oblasti napravila vse, da bi se ta organizacija ne mogla razvijati, je danes najmočnejša na STO-ju. Zato bo kongres, ki se bo vršil 26. oktobra, velike važnosti za vse antifašiste in prave demokrate.

Stanje gradbene stroke v Trstu

Na zadnji seji mestnega osvobodilnega sveta je predsednik tov. Pogassi podal referat o kongresu ljudske fronte v Beogradu, mogočne demokratične manifestacije jugoslovanskih narodov in narodov srednje in vzhodne Evrope. Obenem je tov. Pogassi podal poročilo o pogajanjih z VU glede sodelovanja SIAU v upravnih organih, ki jih je ustanovila zavezniška vlada. V izčrpni debati so vsi prisotni poudarjali potrebo, da široke italijanske, slovenske in hrvatske množice sodelujejo v upravi novoustanovljenega STO-ja. Kajti nerazumljivo je, da bi še nadalje manjšina, ki je bila imenovana od zgoraj, imela ves upravni aparat v svojih rokah.

Tov. Tendella je nato v izčrpnem referatu obrazložil položaj gradbene industrije in gradbenih delavcev v Trstu. Ker zasebniki iz špekulacijskih namenov ne vlagajo kapitala v gradnjo, se je gradbena delavnost omejila le na dela, ki jih financira ZVU, razen nekaterih obnovitvenih del industrijskih poslopij ki jih obnavljajo sami lastniki. Potem je govornik omenil sedanje veliko število gradbenih podjetij, med katerimi so neka bila ustanovljena med nemško okupacijo ter so bila zato obsojena zaradi kolaboracionizma. Pri oddajanju del pa so bila zapostavljena podjetja, ki so zrasla na zdravih temeljih. Zaradi tega bomo morali na ozemlju STO-ja posvečati vso pozornost tem gradbenim podjetjem in gradbenim zadrugam, ki se pod fašizmom niso mogle uveljaviti. Tako bi lahko izvedli v bližnji bodočnosti najprej obnovo zasebnih poslopij, ki so še ostala na pol razrušena od letalskih napadov. Na ta način bi zopet zagotovili domove vojnim oškodovancem. Prav tako pa bo treba začeti graditi higiensko urejena ljudska stanovanja, katerih gradnja je bila ustavljena. Ne smemo pa pozabiti pri tem industrijskih objektov, ki so bili poškodovani med vojno. S povečanim številom prebivalstva bo treba nujno povečati gradbeno aktivnost. Graditi bo treba stanovanjske hiše, porušiti dosedanja nehigienska in nezdrava stanovanja. Zgraditi bo treba otroška zavetišča, mladinska vzgajališča, šole, bolnice, predvsem za jetične, kronične in invalide. Prav tako bo treba misliti na gradnjo novih tovarniških poslopij, ki naj bi predelavale surovine, ki nam jih bo preskrbovalo naše zaledje.

Govornik pa je opozoril tudi na sedanjo brezposelnost, ki vlada med gradbenim delavstvom. Vzrok tega je tudi nazadnjaško stanje oz. neorganiziranost naše gradbene industrije. Tudi z boljšim delovnim načrtom bi lahko zagotovila trajno delo. Dobro organizirane in opremljene gradbene zadruge bi v marsičem to stvar olajšale v korist skupnosti. Da bomo v bodoče imeli dovolj gradbenega naraščaja, bo treba izboljšati gospodarsko stanje in strokovno izobrazbo naših gradbenih delavcev. Istočasno pa bo treba organizirati to stroko tako, da bo lahko vse leto zagotovila delavcem delo. V ta namen bo treba odpreti tudi strokovne šole.

Nova odkritja ob aretaciji Tancofa v Kopru

V zvezi z aretacijo Tancofa Bruna in treh pajdašev dodajamo še naslednje podatke:

Tancof, ki ima svojo družino v Trstu in tudi svoj avtomobil, katerega je kupil pred dvemi leti, se je na debelo bavil s črno borzo. To je pokazala osebna preiskava pri prvem zaslišanju, ko so našli pri njem lističe s podatki, ki so razkrinkali njegovo temno delovanje. Tako je prišlo na dan, da je z eno samo vožnjo v Trst iztihotapil 400 zavojev cigaret «Ibar», drugič 7000 dinarjev, večkrat pa je prepeljaval gumijaste obroče za avtomobile. Seveda je imel pri tem svojem delu pomagače. Za vse to delo se bo moral zagovarjati pred ljudskim sodiščem.

∴

Mestna narodna zaščita je v nedeljo ob prihodu parnika «Italo» pridržala Pobega Erminija iz Bertokov, stanujočega v Trstu. Ko so mu preiskali velik kovčeg, so našli v njem devet parov čevljev, katere je Pobeg prinesel iz Trsta z očividnim namenom razpečati jih na črni borzi. Bil je prepeljan v zapor, čevlje so pa zaplenili.

Volitve delegatov za kongres SIAU

Danes 17. t. m. bodo volitve delegatov za kongres SIAU na naslednjih terenih: Rojan 6. teren ob 20. uri pri Zadniku, S. Vid 3. in 4. teren ob 20. uri v «Perossa», Mitnica 1. in 2. teren ob 20. uri v «Poligrafici», VOM 3. in 1. teren ob 20.30 v «Magajna», Skoljet 4. teren ob 20.30 (bivši «Benčič»), Sv. Ivan 4. teren ob 20.30 v «Skamperle», ACEGAT ob 18. v «Tomažiču», občinski nameščenci ob 18. v Chimici, Zadružna tiskarna ob 18. v svojih prostorih, OMSA ob 18. pri Sv. Vidu, Sv. Jakob 6. in 7. teren ob 20. pri «Gregorio», «Cebulec» 5. teren ob 20. pri «Palestrina», «Tomažič» 6. in 7. teren ob 20. uri v «Tomažiču», «Dugolin» 4. teren ob 20. v «Dugolinu», Kolonkovec 5. teren ob 20. gostilna Kačun, Prebenek ob 20. v Prebenku, Mali Repen ob 20. v Malem Repnu, Gabrovica ob 19.30 v Gabrovici, Jelarji ob 20. v Jelarjih, Farneji ob 20. v Farnejih, Premencan ob 19. v Premencanu, Skofije ob 20. v Skofijah, Plavje ob 20. v Plavjah, Stramare ob 20. v Stramare, ladjedelnica Sv. Roka ob 16.30 v ladjedelnici Sv. Roka, ladjedelnica Martinuzzi ob 16. v ladjedelnici, ladjedelnica Felszegi ob 16. v ladjedelnici, Milje 4. teren ob 20.30 v Miljah.

Komu gre v račun

napad na tajnika DZ Piguentinija?

Poziv mestnega odbora Enotnih sindikatov

V včerajšnjem poročilu o seji občinskega sveta smo pisali o protestu svetnika Rinaldinija proti napadu na tajnika Delavske zbornice Pinguentinija. Protest je bil pač gotovo naměnjen na napačen naslov, saj vsi znaki kažejo na provokacijo, ki so jo izvedli ravno pristaši podobnih struj, h katerim pripada omenjeni svetnik.

Da so reakcionarji in italijanski šovinisti sposobni vsega, nam potrjuje pisanje nekaterih njihovih listov, ko so fašisti umorili Milko Vrabčevo. Tedaj so prikrito namigavali, da so zločin izvršili «slavokomunisti». Zato ne bi bilo nič čudnega, če so spričo razvoja sindikalnega vprašanja v zadnjih dneh in spričo procesa proti delavcem Sv. Marka organizirali napad sami. Dogodki namreč to domnevo potrjujejo, ker se je vse pripetilo nekam sumljivo.

Ko so Pinguentini, njegov oče in uradnik DZ Fabbrici stali na trgu pred šentjakobsko cerkvijo, je eden izmed njih dejal: «Treba bi jim jih pošteno naložiti!» Pri tem je seveda mislil delavce, ki so stali v bližini. Nihče pa se ni zmenil za njegovo izzivanje. Ravno v onem trenutku pa se je tam pojavila skupinica ljudi, ki so takoj napadle omenjene tri. Te skupine pa ni nihče poznal, zato ni mogel biti napad le slučajen. Napadalci so tudi kričali: «Naklestite fašiste, naklestite črnuhe!» Kljub temu pa se ni nihče od navzočih delavcev zganil, ker niso poznali niti napadenih niti napadalcev.

Zmešnjava je trajala le nekaj minut in je ostala brez vseh posledic. Če pomislimo na vse rovarjenje proti sindikalni enotnosti, tedaj vemo, komu gre tak manever v račun. Vsaka pretveza je pač dobra za cepljenje delavske enotnosti.

Mestni odbor Enotnih sindikatov nam je zaradi tega dogodka poslal naslednji poziv:

Zvedeli smo za napad, ki se je pripetil 15. t. m. popoldne proti gospodu Pinguentiniju Falieru, tajniku DZ, in dvema njenima članoma. V tem napadu opažamo spletkarjenje določenih sil, ki so vezane na določene voditelje Delavske zbornice ter odkrito izzivanje z namenom, da se dokončno prepreči sindikalna združitev, da se poglobi nasprotje med delavci obeh organizacij ter da se končno vpliva na pravdorek proti devetim delavcem Sv. Marka.

Zadruga prodajalcev kuriva

v Trstu vabi vse člane k otvoritvi novih skladišč in uradov, ki bo v nedeljo 19. t. m. ob 10. uri v ul. delle Milizie.

Obveščamo vse kmetovalce

sežanskega okraja, da je prispela večja količina glavnatega zelja, katerega prodajejo naproze po 5 din za kg.

Istočasno obveščamo, da se bo v najkrajšem času pričela zamenjava krompirja za semenski krompir iz tolminskega okraja. Zamenjava bo v razmerju 1:1 z doplačilom prevoznih stroškov. Rok in kraj zamenjave bosta pravočasni določeni.

Klanje prašičev za domačo rabo

Občinski zdravstveni urad opozarja prašičerejce in tiste, ki bodo klali prašiče za domačo uporabo, da si morajo vsakokrat poskrbeti potrebno dovoljenje in mora živinozdravnik pregledati zaklano žival. Podrobna pojasnila dobijo interesenti pri vodstvu mestne klavnice pri Sv. Soboti, pri živinozdravniku v ul. Cologna 24 in na Općinah.

Troje novosti v šolstvu

Komedija, ki jo igra ZVU s slovenskimi osnovnimi in srednjimi šolami, je dosegla višek. Prazne obljube, širokoustenje in bahaštvo na zunaj, za zaprtimi vrati pa izigravanje slovenskega učiteljstva, izmikanje in prikrivanje resnice — taki so načini, ki se jih poslužujejo hlapci anglo-ameriškega imperializma na šolskem oddelku. Razpisali so rok za vlaganje prošenj. Proti ljudskim učiteljem so se ga trmasto držali kakor brodolomec deske. Za razne begunce, ubežnike, narodne izdajalce in okupatorjeve pomagače pa ni bilo rokov, njim ni bilo treba spričeval ne dokazov o državljanstvu, samo v obraz so si pogledali in se takoj spoznali. Domačim učiteljem, ki so se borili na strani slovenskega ljudstva, onim, ki so se borili za zavezniško stvar v osvobodilni vojni niso verjeli, niso se jim upali pogledati v oči. Skrivali so pred njimi pogled, bilo jih je sram odkrito pogledati jim v obraz. Za hrbtom pa so ukrepali po svoje: njihove prošnje so slučajno založili, niso jih pretresali, čeprav so imele vse priloge. Ko učitelj, hodijo spraševat, kdaj jih bodo nastavili, jim odgovarjajo: «čez teden dni» ali «priditę čez 10 dni». Nekaterim pa ne vedo nič povedati in se izgovarjajo: «Ne moremo vam odgovoriti niti danes niti čez teden dni tudi čez 10 dni ne». Zgodi se tudi, da odkrito govorijo: «Gospa, službe ne boste dobili, ker je vaša stvar v rokah politične policije, mi pa moramo samo izvrševati, kar nam ukazuje FSS».

In tisto slepomišenje ter bedasto odklanjanje odgovornosti pri g. Baragi. Če ga učitelji sprašujejo, kdaj jih misijo nastaviti, stari lisjak prostodušno odgovarja: «Jaz ne odločam nič več. Nimam oblast v rokah, pojdite k g. Mizeritu ali Rubinčiju ali Andriju, oni odločajo». Prosilec verjame tem tako preprosto, toda pretkano izrečenim besedam ter gre, nič hudega sluteč k g. Mizeritu. Mrki obraz g. šolskega inšpektorja ne izpremeni izraza, guba mu ostane na gubi, oči gledajo nepremično v mizo, človeka si ne upa pogledati: «Meni ni dana oblast odločati o tem, za to so drugi. Pojdite k g. Baragi!»

Značilna posebnost, rekli bi tržaška specialiteta nove dobe VU pa je policijsko spremljanje učiteljev, ki jih naše ljudstvo ne mara. Zgodilo se je, da so v zadnjih dneh namestili precej novih beguncev, ki so ušli z Goriškega, nekatere učitelje pa so premestili iz krajev, kjer jih ljudstvo lani ni hotelo. Tako na primer pri Sv. Križu v dostojni razdalji spremljajo oboroženi policisti «učitelja» Pristavca, ki poučuje v svojem razredu — štiri učence. Drugi otroci stavkajo. Policaji stražijo učitelja — pred kom? Pred otroki, ki stavkajo? Pred ljudstvom, ki je gospodu reklo, da ga ne mara? Ljudstvo se zanj ne zmeni več, otroci so s stavko dokazali, da je bila ljudska sodba pravična.

Zakonsko dvojico iz Gropade, ki jo je nekorajžno popihala, tudi čuvajo čerini. No, ta dva sta potrebna straže, saj sta glasno pred vso vasjo povedala, da sta hlapca. In hlapca naj čuva hlapec imperializma!

Tudi za prizivno sodišče ni Stanta napadel dr. Anselma

Maja meseca t. l. je bil odgovorni urednik lista «Lavoratore» tov. Gasparini obsojen na 20.000 lir globe, ker je v časopisu objavil dva članka, v katerem je orisal Alojzija Stanto, vojnega zločinca iz Gorice, ki je požigal v Sloveniji, kot enega izmed napadalcev, ki so ranili dopisnika «Lavoratore-ja» lansko leto v Gorici. Sodišče je tedaj prvo trditev priznalo, medtem ko je izjavilo, da je premalo dokazov, da je požigalec Stanta napadel goriškega dopisnika lista «Lavoratore». Zato je sodišče obsodilo tov. Gasperinija na 20.000 lir globe. Vendar pa je odgovorni urednik tov. Gasparini vložil priziv proti razsodbi. V četrtek je zadevo obravnavalo prizivno sodišče. Odvetnik Braun Ernest je pač dokazoval, kako so se dogodki razvili, vendar pa je tožilec tudi tokrat hodil po sledovih svojega prednika. Tudi za njega je dokazano, da je požigalec Stanta požigal in ropal v Črnomlju. Toda «dvomljivo» je, ali je sodeloval pri napadu na dr. Anselma, dopisnika v Gorici. Zato je samo predlagal, naj sodišče zniža kazen. Dejansko jo je znižalo od 20 na 14.000 lir. Požigalec Stanta, pa tudi po mnenju prizivnega sodišča ni sodeloval pri napadu na dr. Anselma. Najbrže zato, ker je Stanta vojni zločinec in dr. Anselmo dopisnik demokratičnega časopisa.

Predsednik sodišča je bil dr. Cefalo, sodnika predsedniki pa dr. Alberti, dr. Oblak, dr. Portada in odvetnik Gnezda. Državni tožilec dr. Colotti.

Razvitje prapora na Proseku

V nedeljo 19. t. m. ob 17. uri bo podružnica ES razvila na Proseku svojo sindikalno zastavo. Ob tej priliki bosta udeležence nagovorila dva zastopnika sindikatov iz Trsta. Sledil bo godbeni koncert in prosta zabava. Vabimo k obilni udeležbi.

Mladinski ples

V nedeljo, ob otvoritvi III. tekme za vpis novih članov priredi ZAM mladinski ples s plesnimi tekmami in izvolitvijo najlepše deklice. Mestni odbor ZAM vabi vse mladince, da se udeležijo tega plesa, ki se prične ob 18. uri v kulturnem krožku «Skamperle».

Predkongresna konferenca SIAU v Barkovljah

bo drevi ob 20. uri za prvi in četrti teren v ul. Bovedo 43, v hiši tov. Gregorčiča Antona. Udeležite se je polnoštevilno!

Razprave proti gradbenikom

Obtežilne priče opravile svoje delo

Razprava proti gradbenikom, ki ji predseduje kapetan Leaning, se je včeraj zjutraj začela z več kot polurno zamudo. Takoj je odvetnik Balestra javil, da se mu v obrambi podjetnika Navarre pridružuje tudi odvetnik Giannini. Sodišče je takoj nato poklicalo kot pričo inž. Coassinija. S številnimi akti je priča dokazal, da so bila številna dela dodeljena obtožencem brez javnih licitacij razen v nekaterih primerih. Ker je s tem tožilec kočal z zaslisevanjem obtežilnih prič, so na popoldanski razpravi odvetniki v kratkih govorih skušali na vse načine dokazati, da ti obtoženci niso zakrivili ničesar hudega. Za Mazzettija je odvetnik Annoscia omenil, da se vsa obtožnica naslanja na domnevane izjave tretjih oseb. Zato je kot ostali odvetniki predlagal, naj bi sodišče ukinilo sodni postopek proti obtožencem. Odvetnika Balestra in Poillucci sta označila pričanje Cockerhama za neresnično. V svojem odgovoru je predsednik sodišča deloma sprejel to tezo, tako da je sodišče izpustilo na začasno svobodo obtoženca Sforzo in Navarro. Nato je sodišče odgodilo razpravo na danes popoldne

Sveti Ivan so hoteli bombardirati

Pretekli torek okrog 16.40 je policijski kamioneček naletel na cesti od Rotonde proti Lovcu na angleško neeksplodirano možnarsko granato. Malo naprej so našli še eno granato iste vrste. Poklicali so pobiralce min, ki so obe granati na mestu uničili.

Mestni čuvaj v Bošketu je pozneje izjavil, da je videl približno tričetrt ure prej štiri moške v rjavkaki oblekah, ki so privlekli po cesti možnar, ga naravnali proti Sv. Ivanu in začeli streljati. Po pripovedovanju čuvaja so ustrelili osemkrat in izstrelki so padli v spodaj ležeči gozdič, približno po 100 metrov drug od drugega.

Ko so neznanci «topničarji» ugledali čuvaja, so zbežali in odpeljali s seboj tudi možnar. Verjetno so bili neznanci zavezniški vojaki, ki so bili na vajah. Čuden je vsekakor tak način vaj, ko postavijo top kar sredi prometne ceste in usmerijo izstrelke proti tako obljudenemu delu mesta, kakor je Sv. Ivan, in s tem spravljajo v nevarnost meščane.

Drago stanovanje

Že julija 1945 je prišla v Trst iz Reke štiričlanska družina Bianco Ernesto. Ker niso mogli dobiti stanovanja, se do februarja lanskega leta stanovali v nekem hotelu. Letos februarja meseca je g. Bianco prišel kot podnajemnik k družini Ratti Colombo v ulici Ferrari 2. Ker se je ta družina pozneje preselila v Italijo, je g. Bianco odkupil od nje stanovanje in plačal za odstopnino 620 tisoč lir.

Stanovanjski urad pa je zadnje dni zvedel za to kupčijo in izpraznil stanovanje, v katero je vselil družino Braida, ki mora že od 10. 6. 1944, ko je bilo bombardiranje, živeti v ulici Paccinotti 4, kjer je imela samo eno sobo in kuhinjo, čeprav jih je šest v družini. Sedaj so stanovanje v ulici Paccinotti prepustili začasno družini Bianco, ki je svoje prejšnje stanovanje uživala komaj 8 mesecev, čeprav je plačala zanj tako veliko vsoto.

Tečaj za krojenje

Enotni sindikati bodo organizirali pri Sv. Ani tečaj za krojenje. Vpisovanje je na IV. sektorju, kjer dobite tudi vse potrebne podatke. Rok za vpis poteče prihodnjo sredo. Učil bo priznani mojster Kolarič.

Izleti

Planinsko društvo priredi v nedeljo 26. t. m. izlet v Postojno in Predjamo. Odhod ob 7. uri iz ul. F. Severo. Le za člane. Vpis v trgovini Visin, ul. Roma 15 in v ul. Settefontane 3, v čevljarni Pirc.

C.A.T. V nedeljo 19. t. m. izlet v Buje, Umag, Novi grad. V soboto 25. t. m. v avtopulmanu na Bled. V nedeljo 26. t. m. v Idrijo. Informacije in vpisovanje v ul. Conti 11 od 19. do 20. ure.

Pevski zbor «Zvon»

ponovi v nedeljo 19. t. m. ob 16. uri pevski koncert, ki je dosegel prejšnjo nedeljo tako lep uspeh. Ljubitelji slovenske pesmi iskreno vabljeni.

Prosvetno društvo «Bazovica»

na Reki vabi vse Slovence, bivajoče na Reki in Sušaku, na važen sestanek, ki bo danes 17. t. m. ob 20. uri v rajonski dvorani Ljudskega doma (Giardini).

Vremensko poročilo

z dne 16. oktobra 1947. ob 19. uri. Zračni tlak 764, toplota od 16.2 do 19, brez vetra, nebo deloma oblačno, morje mirno, toplota morja 19.2.

KOLEDAR

Petek 17. oktobra
Florencij, Volkun
Sonce vzhaja ob 6.25, zahaja ob 17.12. Dolžina dneva 10.47.

Jutri 18. oktobra
Luka, Vojnomir

Spominski dnevi

1714 je umrl v Gorici Janez Svetokrižki, piseo slovenskih knjig.
1943 se je pričel I. kongres slovenske protifašistične ženske zveze na osvobojenem ozemlju.

Če bogatina količkaj zadene, kakor jesihar krup zažene.

Preskrba

Nova dodatna nakazila za bolnike in inozemce. Od danes lahko potrošniki zahtevajo pri uradu za dodatke bolnikom (trg Vecchio 1) in pri uradu v Rojanu (ul. Ginestre 9) dodatna nakazila za bolnike za november 1947-februar 1948. Prizadeti lahko dvignejo nakazila ne glede na abecedni red s tem da predložijo novo življenjsko nakaznico november 1947-februar 1948 in osebno izkaznico. Pri tem jih opozarjamo, če bodo dvignili življenjske nakaznice za več oseb, da bodo morali pokazati njihove življenjske nakaznice. V krajih, ki spadajo pod urade na Općinah in Proseku, bodo potrošniki dobili nakazila skupno z življenjskimi nakaznicami.

Od danes lahko dvignejo prizadeti pri vratih št. 7 v ul. Malcanton 3 dodatna nakazila za kruh za inozemce, če predložijo obnovljeno dovoljenje za bivanje in življenjske nakaznice november 1947-februar 1948.

Delitev fižola. Sepral poziva vse potrošnike, naj ne zanemarjajo nakupa fižola, ki je sedaj v prodaji, kěr je zelo redilen, se lahko skuha in je zelo poceni (48 lir kg). Ob tej priliki opozarja, da se delitev fižola neha 31. t. m.

Predvidoma zaključek delitve sladkorja. Sepral opozarja vse potrošnike, ki imajo do tega pravico, da se bo delitev uvoženega sladkorja zaključila preje, kakor je bilo določeno, t. j. 20. t. m.

Naročila živil za november 47-februar 48

Vsi potrošniki v mestu in na deželi morajo spisati naročila raciioniranih živil do 25. t. m. po spodaj navedenem vzorcu. Do istega dne morajo javiti število članov tudi civilne in vojaške menze.

Naročila naj napravijo potrošniki pri trgovcih, kjer nameravajo kupovati blago. Obenem je obvezen vpis v knjigo potrošnikov vštevši naročilo za kruh.

Ob prejemu naročila mora trgovec odrezati naročilni listek in napraviti vpis v knjigo potrošnikov ter ga opremiti z žigom in zaporedno vpisno številko.

Poleg navadnih življenjskih nakaznic je treba vpisati tudi dodatne in druge v korist brezposelnih, upokojencev in revežev, pri katerih je treba obnoviti naročilo. Isto velja tudi za dodatne nakaznice AVISS.

Za naročilo veljajo naslednji odrezki:

Kruh (redni in izredni obrok) odrezek za november; zakuha (redni obrok) na odrezek «testenine» za november; zakuha (dodatni obrok) na odrezek «zakuha» (za november); olje, maščobe in sladkor na istoimenske odrezke za november; milo na prvi odrezek nakaznice november-februar.

Za brezposelne: odrezek IV.d; za upokojence odrezek IV.d; za uboge bolnike odrezek IV.d; dodatne nakaznice AVISS odrezek I.a; za mleko (brez skupine 10 do 65) odrezek IV. navadne nakaznice.

Enotni sindikati

Solstvo. Vsi člani šolskega sindikata naj se čimprej javijo na sedežu v ul. Zonta 2 zaradi važnih sporočil.

Prodajalna Enotnih sindikatov v ul. Zonta 2 sporoča vsem odborom v podjetjih in interesentom naslednje: Ker so razni odbori pri dvigu delovnih čevljev tvrdke Bata dvignili skoraj izključno vrsto čevljev št. 3 po 4.900 lir par in ker je ta vrsta na razpolago le v višini 30% vse količine, morajo odbori v svojih zahtevah od danes naprej upoštevati, da jim bodo pri izročitvi skupnega števila zahtevanih čevljev izročili vse tri vrste čevljev v enakih delih.

Enotni kmetijski sindikat. Referenti, zaupniki in predstavniki za kmetijstvo ter celoten odbor imajo danes ob 18. uri izreden sestanek v ul. Imbriani 5. Sestanka naj se udeleže tudi oni, ki niso prejeli vabil. Zaradi važnosti sestanka priporočamo polno udeležbo.

Rojstva, smrti in poroke

Dne 16. oktobra se je rodilo 9 otrok, umrlo je 8 ljudi, porok pa je bilo 11.

UMRLI so: 72-letna Alojzija Di Fiore, 53-letni Mario Sauli, 53-letni Cesare Masè, 73-letna Immacolata Mazza, 38-letni Mario Deboni, 74-letna Katarina Masgaretti, 54-letni Umberto Boccia in 88-letni Ivan Pouce.

DAROVI IN PRISPEVKI

Za pomoč kongresu SIAU so nabrale vasi nabrežinskega okraja: Praprot lir 852, Sv. Ivan 850, Medja vas 575, Gabrovec 1000, Kante Ivan 100 (Samatorica).

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. 16.00: «Veličastveni valč k», (življenje J. Strauss-a), Louise Rainer, Fernand Gravet in Milica Korjus.
SUPERCINEMA. 14.30: «Suez», Tyrone Power, Loretta Young, Annabella.
KINO OB MORJU. 16.00: «Baltik se brani». Sovjetski film o obrambi Leningrada.
FENICE. 16.00: «Martin Eden» P. Ford in C. Trevor.
FILODRAMMATICO. 15.45: «Zgubljeni dnevi», Ray Milland in Jane Wyman.
ITALIA. 16.00: «Moderna žena», Katarina Hepburn in S. Tracy.
ALABARDA. 16.00: «Tekmeci», P. Lane, G. Brent, B. Cabot.
GARIBALDI. 15.30: «Gospa za sliki», Joan Bennet in Robinson.
IDEALE. 16.00: «Rogetov zločin».
ARMONIA. 15.00: «Mesto brez moških», L. Darnell in De Rosè.
ODEON. 15.30: «Njeno Visočanstvo je zaljubljeno», De Havilland.
RADIO. 16.00 «Prekleta farma», Ken Maynard.
CENTRALE. 15.00: «Neprijatelji postave», O' Brien.
MARCONI. 16.00: «Mihec in Jakec v družbi».
BELVEDERE. 16.00: «Meglen pristan», J. Gabin, M. Simon.

Odg. urednik DUSAN HRESCAK
Tisk Stabilimento Tip. Trieste

MALI OGLASI

LOVSKA PSICA, bela z rjavimi lisami in rjavo glavo, se je izgubila v okolici Opčin. Najditelj dobi nagrado 5.000 lir. Trst, ul. Crispi 79, tel. 91-800.

MALO HIŠICO v Rojanu in zemljišče na Općinah prodam. Tel. št. 27568.

Obiščite našo izložbo na
TRŽAŠKI RAZSTAVI
11. - 26. oktobra 1947
Tovarna upognjenega pohištva
Duplica pri Kamniku
Proizvodi: POHIŠTVO ZA PISARNE, ŠOLE, GLEDALIŠČA IN GOSTILNE.

Obiščite našo izložbo na
TRŽAŠKI RAZSTAVI
od 11. do 26. oktobra 1947
Jugometal
PODJETJE ZA UVOZ IN IZVOZ RUD IN KOVIN
BEOGRAD - Pošt. pred. 311.
Tel.: 20-058, 30-407, 30-373, 20-046. Telegr.: «Jugometal» Beograd.
Jugometal ima poslovne zveze z državami vseh kontinentov.
Na zahtevo dostavlja vzorce. Naročila izvršuje hitro in skrbno.

OBIŠČITE NAŠO IZLOŽBO NA
TRŽAŠKI RAZSTAVI
OD 11. DO 26. OKTOBRA 1947
TOVARNA EMAJLIRANE POSODE
(prej WESTEN d. d.)
EMAJLIRANA POCINKANA KOSITRNA BRUSENA POSODA
KOLTI za centralno in etažno kurjavo
RADIATORJI jekleni
KOPALNE KADI

KRZNA
Popolna izbira za vsak okus. Navadne, srednje in dragocene kožuhovine. — Plačilo tudi na obroke.
KRZNARSTVO ZILIOTTO
Trst - ul. Trento 11 - tel. 29374

FIZKULTURA

Balincarske tekme za pokal primorskih partizanov

14. t. m. so v krožku Tomažič določili za 19. t. m. ta spored srečanj 33 moštev. Na igrišču Rinaldi: Magdalena C-Sv. Ana B in Stella-Tomažič; na igrišču Fonda: Pečar proti Strojni tovarni, Magdalena A-Mezgec; na igrišču «Amerikanec»: Arsenal-Rojan, Acegat B-Scoglietto B; na igrišču Baldi: Magdalena B-Sv. Alojzij, Acegat A-Standard; igrišče Cavallerizza: Kolonja-Costalunga A, Nardi-Magdalena D; igrišče Sv. Vid: Delavska športna enotnost A-Rinaldi A, Col-Konopljarna A; igrišče Kolonja: Delavska športna enotnost B-Costalunga B, Scoglietto A-Sv. Ana C; igrišče Monte Fiascone: Belavista-Poštarji, Sv. Ana A-Rinaldi B.

Prvi dve moštvi bosta igrali ob 8.30, drugi dve moštvi ob 10.30, zmagovalci moštvi pa ob 15.

Jugoslavija-Poljska

Po uspešni jugoslovanski zmagi nad bolgarsko nogometno enajstorico se bosta v ponedeljek 20. t. m. srečali jugoslovanska in poljska enajstorica. To srečanje, ki je prvo po tej vojni, bo v Beogradu.

Koksarski dvoboj ZSSR-Poljska 10:6

Varšava. — Na stadionu Vojske Polskego pred 35.000 gledalci boksarsko srečanje reprezentance ZSSR in Poljske. Sovjetski boksarji so prispeli v Varšavo z letalom pod vodstvom prof. Kristanikova. Za srečanje je vladalo tako ogromno zanimanje, da so pričeli gledalci prihajati na stadion že zgodaj zjutraj.

Po pozdravnih govorih in odigranih himnah se je začela prva borba v mušji kategoriji v kateri je bil Segalovič (ZSSR) po izenačeni borbi v vseh treh kolih proglašen za zmagovalca po točkah nad Poljakom Grzywoczem. V petelinji kategoriji je Poljak Bazarnik premagal po točkah sovjetskega mojstra Azdejeva. Borba v peresni kategoriji je bila ena najbolj zanimivih v tem srečanju. Poljski prvak Antkiewicz je premagal v po izredno ostri borbi prvaka ZSSR Knjazeva po točkah. Oba tekmovalca sta končala borbo popolnoma izčrpana. V lahki kategoriji je sovjetski prvak Greiner premagal Poljaka Rademacherja po točkah in tako izenačil stanje točk na 4:4. V polsrednji kategoriji je sovjetski boksar Ščerbakov, kot se je pričakovalo, močno premagal Poljaka Chichla po točkah. V srednji kategoriji je imel poljski prvak Kolczynski med borbo majhno prednost pred sovjetskim boksarjem Ggurenkom, toda sodniki ki so prisodili zmago sovjetskemu boksarju. Zadnjo zmago je dosegel za Poljake v težki kategoriji Szymura, ki je premagal Stepanova (ZSSR) po točkah. Končno je v težki kategoriji sovjetski mojster in prvak Korolev premagal Poljaka Niewadzila s knock-outom v drugem kolu. Tako je ZSSR premagala Poljsko z rezultatom 10:6, toda dosežena razlika v točkah predstavlja velik uspeh za poljske boksarje.

Sodnika v ringu sta bila Stefanov (ZSSR) in Zaplatka (Poljska), sodnika pri dodeljevanju točk pa Pasturčev (Poljska) in Budučev (ZSSR) ter kot nevtralni sodnik Čehoslovak Kobza.

BORIS GORBATOV

HARRY TRUMAN

I.

Mož, ki rad nosi v obliki metuljčka zavezano kravato in hlače, štiri prste krajše od navadnih, in ki se na zunaj z ničimer drugim ne odlikuje — tak mož je prispel letos 1. septembra v Rio de Janeiro. Njegov brezbarvni obraz baptista je povzročal retušerjem iz «Life-a» mnogo preglavic in o njem je bilo znano, da je najpovprečnejši izmed vseh povprečnih Američanov in najbolj podeželski stric izmed vseh Missourijcev.

Če bi bila navada, da bi sprejemali človeka po tem, kakršen je in koliko je v resnici vreden, bi v Riu de Janeiru prihoda tega moža nihče niti opazil ne bil. Toda po čudnem naključju usode je bil ta možiček prezident Združenih držav Amerike in prebivalci Ria de Janeira so od navdušenja kar ponoreli. Bučale so godbe, na pločnike je deževalo cvetje in snežili so letaki, na vseh mestnih poslopjih so biseli velikanski portreti prezidenta ZDA Trumana in prezidenta Brazilije Duttra. Prezidenta sta bila skupaj. Oba sta se smehljala in to je bilo posebno ganljivo, če se spomnimo, da se je Truman še nedavno rad imenoval najskromnejšega učenca velikega Roosevelta, Duttra pa je počastil Hitler s križcem in Mussolini z redom.

Drugega septembra je priveđel prezident Duttra prezidenta Trumana na panameriško konferenco in Truman je s svojim lahno nosljavim in hreščečim glasom vaškega pridigarja prebral zapovrstni govor, ki mu ga je napisal, kakor vedno, Clark Clifford. Harry Truman je pojasnil svojo «smer».

*Razglasil je, da mu